

Nr 222.

Av herr **Hagård m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till
bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor.

I motioner vid 1941 års riksdag, I: 79 och II: 130, framställdes det yrkande, att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående åtgärder för understödjande av kommunala sjuksköterskeskolor samt om sådana förslag i frågan, vartill utredningen kunde giva anledning. Motionärerna framhöllo, att utbildningen av sjuksköterskor icke längre kunde betraktas såsom enbart ett intresse hos de landsting eller städer, som dittills ansett sig böra upprätta sjuksköterskeskola. Sedan sjuksköterskor börjat i allt större utsträckning anställas för andra vårduppgifter än de i sluten sjukvård, såsom i distriktsvård och annan förebyggande verksamhet, mödra- och barnavård m. m., vartill statsbidrag utginge, hade staten anledning att aktivt ingripa. Statsmakterna hade för övrigt i och med beslutet om inrättandet av en statens sjuksköterskeskola brutit med sin tidigare intagna passiva inställning till detta spörsmål och därmed principiellt erkänt, att detta slag av utbildning utgjorde ett statsintresse. Motionärerna erinrade slutligen därom, att någon skillnad mellan utbildning uti ifrågavarande yrke och annat yrke icke kunde anses föreligga, och då praktiskt taget all övrig yrkesutbildning i landet kunde erhålla statligt stöd, borde sjuksköterskeutbildningen jämföras med denna och även tilldelas statsbidrag.

Statsutskottet kunde i sitt utlåtande över motionen icke bestrida, att statens intresse av sjuksköterskeutbildningen ökats i samband med reformerna på den förebyggande vårdens område. Utskottet, som avstyrkte framställningen, utgick emellertid ifrån, att Kungl. Maj:t hade sin uppmärksamhet riktad på spörsmålet i fråga och för riksdagen framlade det förslag, vartill utvecklingen på området kunde föranleda.

I årets statsverksproposition har å femte huvudtiteln under rubriken Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor statsrådet och chefen för socialdepartementet i anslutning till framställning i ärendet från medicinalstyrelsen tagit upp frågan om statsbidrag till sjuksköterskeskolor. Med hänsyn icke minst till den stora brist på sjuksköterskor, som för närvarande råder och under de närmaste åren kan uppskattas till ett antal av omkring 1 500, har styrelsen under framhållande av kravet på likställighet med övrig yrkesutbildning framfört ett förslag om statsbidrag till ifrågavarande ut-

bildning, vars kostnader under vissa angivna förutsättningar beräknas till 85 000 kronor.

Svenska landstingsförbundet understryker i sitt yttrande över medicinalstyrelsens förslag, att det rent principiellt måste anses starkt motiverat, att staten, som lämnade bidrag till yrkesundervisningen på andra områden, även stödde sjuksköterskeutbildningen. Förbundet uttalade i princip sin anslutning till det framlagda förslaget men ansåg, att statsbidrag borde utgå efter samma normer, som gälla för annan yrkesutbildning.

Departementschefen följer emellertid i sitt slutliga förslag de synpunkter, som statskontoret framfört, vilket innebär, att statsbidrag föreslås utgå endast till nya kurser vid sjuksköterskeskolor. Antalet dylika kurser uppskattas till högst 8 — en ökning från nuvarande 33 till 41 kurser. Varje kurs beräknas få ett deltagarantal av minst 15. Kostnaden härför beräknas för nästa budgetår till 25 000 kronor.

Det allvarliga läge, vari sjukvården befinner sig på grund av bristande arbetskraft, icke minst då det gäller sjuksköterskor, påkallar enligt vårt förmenande särskild uppmärksamhet. Det kan icke anses rimligt att dyrbart utrustade vårdmöjligheter stå oanvända eller att beslutade, behövliga reformer måste uppskjutas inom betydande områden. En allmän insats från intresserade parter, staten, landstingen och städer utanför landsting, måste anses påkallad för att få till stånd en annan sakernas ordning. Sjuksköterskeutbildningen måste uppenbarligen forceras. En utväg i denna riktning är att statligt stöd lämnas de godkända sjuksköterskeskolorna till hela deras verksamhet. Ett kraftigare stöd än det, som departementschefen föreslagit, skulle verka animerande i allmänhet och verksamt bidraga till icke blott att nya kurser insattes utan även till att stärka intresset för att hålla kurserna så fulltaliga som möjligt m. m.

Vi anse oss i princip böra fasthålla vid kravet på likställighet mellan sjuksköterskeutbildning och annan yrkesundervisning. Med hänsyn till de skäl, som av medicinalstyrelsen framförts, vilja vi dock inskränka oss till att föreslå ett statsbidrag efter de normer, som av styrelsen framförts.

Det torde i detta sammanhang slutligen böra påpekas, att de kostnader, som härigenom uppstå icke utgöra någon ny uppoffring sett ur allmän samhällelig synpunkt. Det är endast nya och rättvisare grunder för dessa kostnaders fördelning, som härigenom skapas. Inom sjukvården finnas nämligen för närvarande huvudmän, som bära inga eller obetydliga kostnader för utbildning av behövt antal sjuksköterskor.

På grund av vad sålunda anförts få vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta godkänna av medicinalstyrelsen föreslagna grunder för statsbidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor att tillämpas från och med den 1 januari 1945; samt

att som Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1945.

Alarik Hagård.

C. P. Olsson,
Mellerud.

Ernst V. Staxäng.

K. A. Ryberg.

Einar Andersson,
Hyssna.

J. A. Persson,
Tidaholm.

Ragnar Sveningsson.

Folke Kyling.
